

DOI: <https://doi.org/10.32689/2523-4536/70-21>
УДК 336.7

Бобришев Є.С.

кандидат економічних наук,
Національний університет «Чернігівська політехніка»
ORCID: <https://orcid.org/0009-0009-7031-1000>

Bobryshev Yevhenii

PhD in Economics,
Chernihiv Polytechnic National University

РОЛЬ ФІНАНСОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ФОРМУВАННІ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

THE ROLE OF FINANCIAL TECHNOLOGIES IN THE FORMATION OF THE STRATEGY FOR THE DEVELOPMENT OF THE NATIONAL ECONOMY IN GLOBALIZATION

У статті розглядається роль фінансових технологій (FinTech) у формуванні стратегії розвитку національної економіки в умовах глобалізації. Основна увага приділена впливу FinTech на традиційний фінансовий сектор, а також можливостям та викликам, які виникають у зв'язку з швидким розвитком цієї сфери. Стаття аналізує переваги, такі як зниження вартості фінансових послуг, підвищення доступності та інноваційності, а також розглядає потенційні ризики, зокрема у сфері регулювання, безпеки даних та стабільності ринку. Висновки дослідження підкреслюють важливість адаптації, освіти та співпраці для ефективного використання можливостей FinTech в інтересах стабільного та динамічного розвитку національних економік в умовах глобалізації. Стаття також акцентує увагу на взаємодії між традиційними фінансовими установами та новітніми FinTech-стартапами, розглядаючи це як ключовий фактор успішної інтеграції інноваційних рішень у фінансову інфраструктуру. Окрім того, розглядаються екологічні аспекти та їх вплив на фінансовий сектор, а також можливості, які FinTech пропонує для "зеленої" трансформації економіки. В контексті глобальних викликів, таких як пандемія та геополітичні кризи, стаття підкреслює роль FinTech як інструменту для адаптації та відновлення економічної активності. У підсумку, дослідження підтверджує, що FinTech має великий потенціал для підвищення ефективності, конкурентоспроможності та стійкості національних економік, але це також вимагає відповідального підходу, глибокого аналізу та стратегічного планування з боку усіх зацікавлених сторін. Крім того, в статті розглядається роль держави у регулюванні та підтримці розвитку FinTech. Враховуючи швидкі зміни в цій сфері, державні органи повинні бути готові реагувати оперативно, створюючи сприятливе середовище для інновацій, а також захищаючи права споживачів та інтереси економіки в цілому. Наголошується також на глобальному характері FinTech. Ця галузь не знає кордонів, і це створює як унікальні можливості для міжнародної співпраці, так і нові виклики, пов'язані з міжнародним регулюванням, конкуренцією та кібербезпекою.

Ключові слова: FinTech (фінансові технології), глобалізація, національна економіка, інновації, регулювання, стратегічне планування, конкурентоспроможність, кібербезпека.

The article examines the role of financial technologies (FinTech) in the formation of a strategy for the development of the national economy in the context of globalization. The main focus is on the impact of FinTech on the traditional financial sector, as well as the opportunities and challenges that arise in connection with the rapid development of this area. The article analyzes the benefits, such as reduced cost of financial services, increased accessibility and innovation, and also considers the potential risks, in particular in the area of regulation, data security and market stability. The research findings emphasize the importance of adaptation, education and cooperation for the effective use of FinTech opportunities in the interests of stable and dynamic development of national economies in the context of globalization. The article also emphasizes the interaction between traditional financial institutions and the latest FinTech startups, considering it as a key factor in the successful integration of innovative solutions into the financial infrastructure. In addition, environmental aspects and their impact on the financial sector are considered, as well as the opportunities that FinTech offers for the "green" transformation of the economy. In the context of global challenges such as pandemics and geopolitical crises, the article highlights the role of FinTech as a tool for adaptation and recovery of economic activity. In conclusion, the study confirms that FinTech has great potential to increase the efficiency, competitiveness and sustainability of national economies, but it also requires a responsible approach, deep analysis and strategic planning by all stakeholders. In addition, the article examines the role of the state in regulating and supporting

the development of FinTech. Given the rapid changes in this area, public authorities must be ready to respond promptly, creating a favorable environment for innovation, as well as protecting the rights of consumers and the interests of the economy as a whole. The global nature of FinTech is also emphasized. This industry knows no borders, and this creates both unique opportunities for international cooperation and new challenges related to international regulation, competition and cyber security.

Keywords: *FinTech (financial technologies), globalization, national economy, innovation, regulation, strategic planning, competitiveness, cyber security.*

Постановка проблеми. Сучасний світ переживає епоху стрімкого розвитку технологій, особливо в сфері фінансів. Фінансові технології, або FinTech, стали одним з ключових факторів, які впливають на глобальну економіку. У цьому контексті розуміння ролі FinTech у формуванні стратегії розвитку національних економік є особливо актуальним. За останні роки світовий ринок фінансових технологій показав вражаючі темпи росту. Це відкриває нові можливості для бізнесу, сприяє створенню робочих місць та залученню інвестицій. Глобалізація сприяє інтеграції національних ринків у світову економіку. FinTech дозволяє країнам ефективніше конкурувати на міжнародному рівні, адаптуючись до змінних умов ринку. Цифрові технології змінюють традиційні моделі ведення бізнесу. Фінансові технології стають важливим інструментом цієї трансформації, дозволяючи компаніям оптимізувати процеси, знижувати витрати та підвищувати ефективність. FinTech допомагає забезпечити доступ до фінансових послуг для широких верств населення, особливо в регіонах з обмеженим доступом до традиційних банківських послуг. З розвитком фінансових технологій зростає необхідність в адаптації законодавства та стандартів регулювання. Це ставить перед урядами завдання забезпечення балансу між інноваціями, безпекою споживачів та стабільністю фінансової системи. Отже, актуальність дослідження ролі фінансових технологій у формуванні стратегії розвитку національної економіки в умовах глобалізації очевидна. Вивчення цієї теми допоможе краще розуміти сучасні тенденції світової економіки та формувати ефективні стратегії розвитку на національному рівні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання, що стосуються розвитку FinTech інновацій, активно обговорюються у науковому середовищі сьогодні. Зокрема, за останні п'ять років виділяються роботи таких вітчизняних вчених, як Р. Безпалій, Т. Гаврилко, Н. Джурук, Л. Дудинець, Л. Слободи, Т. Тохтамиш, І. Троць, О. Шевченко та інші. Проте, попри це, швидке зростання фінансових технологій та їх вплив на фінансову надійність економіки залишається недостатньо дослідженим.

Мета статті – дослідження впливу фінансових технологій (FinTech) на формування стратегії розвитку національних економік в контексті глобалізаційних процесів. Стаття спрямована на вивчення основних аспектів взаємодії FinTech та національної економіки, а також на визначення можливостей та викликів, які виникають у зв'язку з широким розповсюдженням новітніх фінансових технологій..

Виклад основного матеріалу дослідження. FinTech включає в себе інноваційні рішення в сфері банківських послуг, страхування, інвестицій та інших фінансових операцій. Ці технології дозволяють по-перше, знижувати вартість фінансових послуг для споживачів. Фінансові технології (FinTech) революціонізують традиційний фінансовий сектор, пропонуючи новітні рішення, які спрямовані на підвищення ефективності, доступності та зручності фінансових послуг. Однією з ключових переваг FinTech є можливість зниження вартості фінансових послуг для споживачів. Розглянемо, як це досягається. Автоматизація процесів – багато FinTech-компаній використовують автоматизовані системи для обробки заявок, аналізу ризиків та управління портфелем. Це зменшує необхідність участі людського фактора, що в свою чергу знижує витрати). Відсутність традиційної інфраструктури – багато FinTech-платформ працюють виключно онлайн, що відмінно від традиційних банків, які мають велику мережу відділень. Зниження витрат на оренду, утримання та персонал дозволяє зекономити кошти. Інноваційні моделі кредитування – FinTech-компанії часто використовують альтернативні дані для оцінки кредитоспроможності, що може знизити вартість кредиту для споживачів, які не мають традиційної кредитної історії. Конкуренція – зростання кількості FinTech-стартапів сприяє конкуренції, яка, в свою чергу, може призвести до зниження цін на послуги для споживачів. Транспарентність – багато FinTech-платформ надають користувачам інструменти для моніторингу та управління своїми фінансами, що може допомогти споживачам уникнути додаткових витрат. Підвищення фінансової грамотності – доступ до освітніх ресурсів та інструментів допомагає споживачам приймати обґрунтовані фінансові рішення, що

може знизити загальні витрати на фінансові послуги [1–2].

Фінансові технології надають можливість зниження вартості фінансових послуг для споживачів, пропонуючи ефективні, доступні та інноваційні рішення. Завдяки цьому споживачі отримують кращий доступ до фінансових ресурсів та можливість оптимізувати свої фінанси.

По-друге, забезпечувати швидкий доступ до кредитних ресурсів. Фінансові технології (FinTech) революціонізують сферу кредитування, пропонуючи новітні рішення, які спрямовані на максимальне спрощення та прискорення процесу отримання кредитних ресурсів. Розглянемо, як FinTech допомагає забезпечити швидкий доступ до кредитів. Онлайн-платформи та мобільні додатки. Більшість FinTech-компаній пропонують онлайн-платформи та мобільні додатки, які дозволяють клієнтам подавати заявки на кредит в будь-який час та з будь-якого місця. Автоматизована система оцінки кредитоспроможності – завдяки використанню алгоритмів та штучного інтелекту, FinTech-платформи можуть швидко аналізувати фінансову інформацію клієнта та приймати рішення про видачу кредиту в майже реальному часі. Альтернативні дані для оцінки кредитоспроможності – FinTech-компанії часто використовують нестандартні дані (наприклад, інформацію з соціальних мереж або поведінкові показники) для оцінки кредитоспроможності, що дозволяє надавати кредити ширшому колу людей. P2P кредитування – платформи P2P кредитування з'єднують позичальників безпосередньо з інвесторами, уникаючи традиційних банківських інтермедіарів. Це може призвести до швидшого процесу затвердження та видачі кредиту. Мінімізація бюрократії – FinTech-компанії намагаються мінімізувати кількість необхідних документів та спростити процедуру верифікації, що пришвидшує процес отримання кредиту. Прозорість та інформованість – клієнти можуть в реальному часі стежити за статусом своєї заявки, отримувати повідомлення про рішення та умови кредитування [3].

Фінансові технології відкривають нові можливості для споживачів, що шукають швидкий та зручний доступ до кредитних ресурсів. Завдяки інноваційним рішенням та автоматизованим системам, процес кредитування стає простішим, швидшим та доступнішим для широкого кола людей.

По-третє, впроваджувати нові моделі взаємодії між учасниками ринку. Фінансові технології (FinTech) не лише пропонують

інноваційні фінансові рішення, але й стимулюють виникнення нових моделей взаємодії між учасниками ринку. Ці моделі змінюють традиційні структури та відносини в фінансовому секторі. Розглянемо декілька ключових напрямків – P2P (peer-to-peer) платформи. Ці платформи дозволяють прямої взаємодії між позичальниками та кредиторами, уникаючи традиційних банківських посередників. Це може знизити вартість кредитування та збільшити дохідність для інвесторів. Blockchain та криптовалюти – технологія блокчейн пропонує децентралізовану модель взаємодії, що може революціонізувати платіжні системи, операції з цінними паперами та інші фінансові послуги. Open Banking – ця модель дозволяє третім сторонам отримувати доступ до банківських даних клієнтів (за їхньою згодою) для створення нових фінансових продуктів та послуг. API-екосистеми – фінансові установи надають доступ до своїх API для зовнішніх розробників, що сприяє створенню нових додатків та сервісів, які можуть інтегруватися з традиційними фінансовими системами. Роботизовані фінансові консультанти (robo-advisors) – автоматизовані платформи, які надають фінансові поради та управління активами на основі алгоритмів, змінюють традиційну модель фінансового консультування. Маркетплейси фінансових продуктів – платформи, які агрегують різноманітні фінансові продукти від різних постачальників, дозволяючи користувачам порівнювати та вибирати найкращі пропозиції [4–5].

Фінансові технології сприяють виникненню нових моделей взаємодії між учасниками ринку, що робить фінансовий сектор більш гнучким, конкурентоспроможним та орієнтованим на потреби споживачів. Ці моделі взаємодії відкривають нові можливості для інновацій та росту в фінансовій індустрії.

Глобалізація є одним з ключових процесів сучасного світу, який впливає на розвиток національних економік. Цей процес має як позитивні, так і негативні наслідки для країн, їхніх економік та населення.

Вплив глобалізації на національну економіку: відкритість ринків (глобалізація сприяє вільному русі товарів, послуг, капіталу та робочої сили між країнами, що може стимулювати економічний ріст); технологічний обмін (країни мають можливість швидко адаптувати та впроваджувати новітні технології, що підвищує продуктивність та конкурентоспроможність); зростання інвестицій (відкритість ринків може залучити іноземні прямі інвестиції, що сприяє розвитку інфраструктури,

створенню робочих місць та підвищенню кваліфікації робітників).

Виклики глобалізації для національної економіки: конкуренція (місцеві виробники можуть зіткнутися зі збільшеною конкуренцією від іноземних компаній, що може призвести до банкрутства менш конкурентоспроможних підприємств); втрата контролю над економікою (країни можуть стати залежними від міжнародних економічних циклів, що знижує їхню здатність самостійно регулювати економіку); соціальні та культурні зміни (глобалізація може призвести до ерозії національних цінностей та культурних особливостей) [6].

Можливості для національної економіки в умовах глобалізації: доступ до нових ринків (країни можуть розширити свої експортні можливості, входячи на нові ринки); співпраця та партнерство (можливість створення міжнародних альянсів, спільних підприємств та інших форм співпраці); розвиток гуманітарних зв'язків (обмін знаннями, культурними та освітніми програмами може підвищити рівень життя населення).

Глобалізація є двостороннім процесом, який пропонує як можливості, так і виклики для національних економік. Для досягнення позитивних результатів в умовах глобалізації, країнам необхідно адаптувати свої економічні стратегії, зосереджуючись на зміцненні конкурентних переваг та мінімізації ризиків [7].

Фінансові технології (FinTech) революціонізують фінансовий сектор, пропонуючи новітні рішення та інструменти. Ці зміни приносять як можливості, так і виклики для фінансових установ, споживачів та регуляторів.

До можливостей доцільно віднести:

1. Доступність та зручність. FinTech-рішення, такі як мобільні банківські додатки та платіжні системи, роблять фінансові послуги доступнішими та зручнішими для споживачів.

2. Зниження вартості послуг. Автоматизація та оптимізація процесів можуть знизити вартість фінансових послуг для клієнтів.

3. Інноваційні продукти та послуги. FinTech дозволяє створювати нові фінансові продукти, які відповідають конкретним потребам споживачів.

4. Доступ до нових ринків. FinTech-компанії можуть цілеспрямовано працювати з непокритими або недостатньо обслуговуваними сегментами населення.

5. Підвищення конкуренції. Нові гравці на ринку можуть стимулювати традиційні фінансові установи до інновацій та поліпшення сервісу.

Ключовими викликами для фінансових установ, споживачів та регуляторів є:

1. Регулятивні питання. FinTech-сектор часто виходить за рамки традиційного регулювання, що створює необхідність в адаптації законодавчої бази.

2. Безпека даних. Збільшення обсягу цифрових транзакцій та зберігання даних в онлайні створює ризики порушення безпеки.

3. Технологічні ризики. Залежність від технологій може призвести до вразливостей у випадку технічних збоїв або атак.

4. Конкуренція з традиційними установами. Традиційні банки та фінансові установи можуть сприймати FinTech як загрозу своєму бізнесу.

5. Нестабільність ринку. Як і будь-який інноваційний сектор, FinTech може бути підданий волатильності та нестабільності.

Отже, впровадження FinTech приносить численні можливості для розвитку фінансового сектору, проте супроводжується рядом викликів. Для досягнення оптимальних результатів необхідно забезпечити гармонійне поєднання інноваційних рішень з адекватним регулюванням та увагою до ризиків.

Висновки. Фінансові технології відіграють ключову роль у сучасному світі, надаючи можливість для інновацій, оптимізації та демократизації фінансових послуг. Незважаючи на численні переваги, такі як зниження вартості послуг, доступність та інноваційність, FinTech також приносить виклики, зокрема у сфері регулювання, безпеки даних та стабільності ринку. Глобалізація сприяє розповсюдженню та адаптації FinTech-рішень на міжнародному рівні, дозволяючи країнам користуватися перевагами цих технологій для підвищення конкурентоспроможності своєї економіки. Для ефективного використання можливостей FinTech, національні економіки повинні розробляти стратегії, які враховують як поточні тенденції, так і потенційні ризики. У зв'язку з швидким розвитком FinTech, регуляторам необхідно активно співпрацювати з учасниками ринку для створення гнучких, але ефективних механізмів регулювання. FinTech продовжує розвиватися, відкриваючи нові горизонти для національних економік. Адаптація до цих змін та активне впровадження інновацій дозволить країнам забезпечити стабільний та динамічний розвиток у майбутньому. У підсумку, FinTech є важливим інструментом для модернізації та оптимізації фінансового сектору, що може сприяти загальному розвитку національної економіки в умовах глобалізації.

Для досягнення оптимальних результатів у впровадженні новітніх технологій,

традиційні банки та фінансові установи повинні активно співпрацювати з FinTech-компаніями. Така співпраця може призвести до комбінації досвіду, ресурсів та інноваційних рішень. З розвитком FinTech зростає потреба в кваліфікованих спеціалістах. Це ставить перед навчальними закладами завдання адаптувати освітні програми до сучасних вимог ринку. Однією з ключових проблем є недостатній рівень довіри споживачів до нових фінансових технологій. Для її подолання необхідно працювати над підвищенням прозорості, безпеки та надійності цих рішень. FinTech може сприяти "зеленій"

трансформації фінансового сектору, наприклад, через розвиток "зеленого" фінансування або створення платформ для інвестування в екологічно чисті проекти. У світлі глобальних економічних та соціальних змін, таких як пандемії або геополітичні кризи, FinTech-рішення можуть надати інструменти для швидкої адаптації та відновлення економічної активності. Отже, FinTech продовжує трансформувати глобальний фінансовий ландшафт, пропонуючи нові можливості та виклики для усіх учасників ринку. Активна адаптація, навчання та співпраця є ключовими факторами успіху в цій динамічній сфері.

Список використаних джерел:

1. Дудинець Л.А. Розвиток фінансових технологій як фактор модернізації фінансової системи. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2018. Вип. 22. С. 794–798.
2. Белінська Г.В. Ринок фінансових інновацій: сутність, особливості та передумови створення. *Наукові праці НДФІ*. 2016. № 1. С. 137–149.
3. Стратегія розвитку фінтеху в Україні до 2025 року. Сталий розвиток інновацій, кешлес та фінграмотність. Київ : Національний банк, 2020. 49 с.
4. Безпалій Р.В. Фінтех-інновації: передумови становлення та сучасні тенденції. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 2. С. 44–49.
5. Слобода Л.Я., Демьяник А.Н. Перспективи і ризики ініціатив Fintech у світовій банківській системі. *Проблеми економіки*. 2020. № 1 (43). С. 275–282.
6. Шевченко О.М., Рудич Л.В. Розвиток фінансових технологій в умовах цифровізації економіки України. *Ефективна економіка*. 2020. № 7 URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8053>
7. Троць І.В. Тенденції, проблеми та перспективи розвитку Fintech в Україні. *Збірник наукових праць Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту*. Сер.: Економічні науки. 2018. № 12. С. 283–292.

References:

1. Dudynets L.A. (2018) Rozvytok finansovykh tekhnolohii yak faktor modernizatsii finansovoi systemy [The development of financial technologies as a factor in the modernization of the financial system]. *Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky*. № 22. P. 794–798.
2. Belinska H.V. (2016) Rynok finansovykh innovatsii: sutnist, osoblyvosti ta peredumovy stvorennia [Market of financial innovations: essence, features and prerequisites for creation]. *Naukovi pratsi NDFI*. № 1. P. 137–149.
3. Stratehiia rozvytku fintekhu v Ukrainy do 2025 roku. Stalyi rozvytok innovatsii, keshles ta finhramotnist [Fintech development strategy in Ukraine until 2025. Sustainable development of innovations, cashless and financial literacy]. Kyiv : Natsionalnyi bank, 2020. 49 p.
4. Bezpalii R.V. (2021) Fintekh-innovatsii: peredumovy stanovlennia ta suchasni tendentsii [Fintech innovations: prerequisites for development and current trends]. *Investytsii: praktyka ta dosvid*. № 2. P. 44–49.
5. Sloboda L.Ia., Demianyk A.N. (2020) Perspektyvy i ryzyky initsiatyv Fintech u svitovii bankivskii systemi [Prospects and risks of Fintech initiatives in the global banking system]. *Problemy ekonomiky*. № 1 (43). P. 275–282.
6. Shevchenko O.M., Rudykh L.V. (2020) Rozvytok finansovykh tekhnolohii v umovakh tsyfrovizatsii ekonomiky Ukrainy [Development of financial technologies in the conditions of digitization of the economy of Ukraine]. *Efektivna ekonomika*. № 7 URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8053>
7. Trots I.V. (2018) Tendentsii, problemy ta perspektyvy rozvytku Fintech v Ukraini [Trends, problems and prospects of Fintech development in Ukraine]. *Zbirnyk naukovykh prats Khmelnytskoho kooperatyvnoho torhovelno-ekonomichnoho instytutu*. Ser.: Ekonomichni nauky. № 12. P. 283–292.